

La Veu de Tortosa

SETMANARI REGIONALISTE

«VERGONYA ETERNA A AQUELLS QUE DESPRECIANT UN IDIOMA ALABAN LO DELS ALTRES». — Dante.

LA UNIO DE TOTS

Lo de les darreres eleccions de Barcelona y lo d' ara, ab motiu de parlar els diputats regionalistas al Parlament espanyol, ens hauria de fe pensar lo que pot un poble quan vol y sab imposarse devant de la força y del Govern.

Barcelona, en lluyta contra dels seus enemichs, fins aleshores poderosos, sortí vencedora, y malgrat llurs malifetes, la veu del poble s' imposá desbaratant y llençant á recó als cuchs verinosos que corsecavan la seva vida política. Allò, fou la cayguda de la força brutal á empentes de la rahó.

Ara, en el mateix Parlament d' Espanya, tambe s' hi ha sentit la veu de Barcelona, fentse porta-veu de les aspiracions de tota Catalunya, però ha sigut escarnida per aquells imbecils de Ponent, com ho fou anys enrera pels seus cacichs de casa.

Mes, podém estar ben certs qu'aixos no será pas aixis, quan els crits planyvols de sa veu hagen fet ressó per tots els indrets de la terra catalana.

Els cacichs tambe se n' enreien de Barcelona mentres la unió de tots els elements vitals d' aquell poble no fou un fet; però, tantost ho fou, sens donarsen compte les llurs rialles se convertiren en ploralles.

Aixis mateix, donchs, ha d' esdevenir pera Catalunya: el dia en que tots els fills de la terra s' acoblin sots el lema: *Catalunya pels catalans*, la reivindicació del nostre poble será un fet, y sabrém fernes respectar ja sia devant de l' Espanya, de la França y de l' Anglaterra com á poble viu, lliure y avançat.

Pera assolir això, sols manca una força: la unió de tots els catalans, però tots, á la causa de la terra, á la doctrina del catalanisme.

Afora partits: tots catalans!

Jordi Jordà.

Tortosa, Agost de 1901.

PARLÉM CLARS

Hi ha una qüestió que fa molt de temps que la volia tractar detingudament per sa gran importancia y, sobretot, perque en ella hi ve amagada una pedregada d' aquelles que tan sovint nos cauhen demunt sense saber d' hont

ha vingut la nuvolada. La víctima presumpta fora, com sempre, la butxaca del contribuënt... Avuy, ab tot, després de certas indirectas ditas per en Sagasta al exposar lo programa dels treballs á realisar pel Govern actual, podém ben assegurar que 'l núvol ja s' ha congriat y que la tempesta avansa depressa. Ab això, es hora ja de parlar clar, claríssim, y de mirar, quan menos, si es possible aturar la nova disbaixa ab la que se 'ns amenassa, comensant per combatre l' erro en que 's fonamenta.

L' erro á que 'ns referim es, ja pot suposarse, 'l de que necessitem possehir una bona Marina de guerra. Nosaltres afirmém que, bona ó dolenta, ab la que are tenim ja n' hi ha prou y massa... La qüestió interessant á que aludiam més amunt es la de la manera solapada ab la que, desde la gestió del senyor Silvela ensá, s' ha tractat de desfigurar y d' alterar la nomenclatura del material de la nostra Armada ab fins inequívocament tendenciosos é interessats.

Perque sí, senyors: Hi haque enterar al públich d' una cosa que moltíssims ignoran y que fora gravíssim pecat guardar amagada per més temps. Ans de la desgraciada aventura guerrera del 1898, la Guia Oficial de la Armada, en la secció destina al *Material*, especificava las categorías dels bastiments més principals ab arreglo á la següent nomenclatura:

ACORAZADOS

De primera clase	{ Pelayo. Cárlos V. Numancia. Vitoria.
De segunda »	{ Infanta María Teresa Oquendo. Vizcaya. Cristóbal Colón.

Desseguida venían los creuhers protegits dits de primera classe *Alfonso XIII* y *Lepanto* y demés vaixells de menos importancia. En la casilla corresponent als acorassats de segona s' hi enclöhian tambe ab la observació «en construcción» los bastiments *Princesa de Asturias*, *Cardenal Cisneros* y *Cataluña*, avuy gayrebé acabats del tot, de condiciones absolutamente idénticas per son desplaçament, sistema de protecció y armament ofensiu á las dels que tan tristament foren establats á Santiago de Cuba.

Després de la memorable desfeta, de moment la cosa seguí lo mateix que

avans. Lo lloch del més ó menos *soñisant* acorassats de segona classe fets malbé per en Sámson l' ocuparen los noms dels que hi havia en construcció. La casilla de la Guia Oficial no quedá pas, donchs, buyda... Mes, beusaquí que ve en Silvela á encarregar-se de formar lo funest ministeri de la *regeneració* y, entremitj d' altrás galindaynas, nos surt ab la dèria de reconstituir la Escuadra. Se comensa á parlar llavoras de que no teniam, á la vetlla avans de la declaració de guerra, mes que material inútil ó anticuat. Se remou la gran idea d' una revisió de la classificació del mateix. S' encarrega 'l propi Silvela de la cartera de Marina y fa aquella *hombrada* de declarar inútils al 70 per 100 dels vaixells allavors en servey. Cambia depressa y corrents los termes de la nomenclatura en ús. Y desseguida 'ns trobém (fixinsi be en això, que aquí es ahont ja apunta la secreta malicia que dú la cosa) ab que, segons aquella mateixa Guia Oficial que un parell d' anys avans nos havia fet creure que teniam alguns acorassats en servey y alguns altres en construcció, no tenim are sino 'ls següents:

ACORAZADOS

De primera clase	{ Ninguno (1).
De segunda »	{ Pelayo.

ACORAZADOS GUARDA-COSTAS

De primera clase	{ Ninguno (!)
De segunda »	{ Numancia y Vitoria.

En cambi, nos cauhen, com ploguts del cel, quatre *cruceros protegidos* de primera classe: lo *Cárlos V*, lo *Princesa de Asturias*, lo *Cardenal Cisneros*, lo *Cataluña*, ab dos més de segona: lo nou *Reina Regente* (en construcció) y 'l *Lepanto*.

Are be: ¿en qué quedém?... Los famosos *acorassats* de segona de la Marina espanyola, que formavan el *núcleo de nuestra fuerza naval* ¿eran acorassats ó no ho eran?... Si avuy se 'ls classifica (á sos similars) com á creuhers protegits ¿per qué no haverlos anomenat aixismateix avans?... Y si es que realment eran altra cosa que simples creuhers ¿á qué ve la nomenclatura més depressiva actual?...

Ah!... Aquesta, aquesta es la dificultat. Aquí es ahont hi ha amagada la *madre del cordero*. Lo *Pelayo*, acorassat de primer ordre dos anys enrera, lo *Carlos V*, id. id., avuy convertits per obra d' un simple cambi de nomenclatura en acorassat de segona classe y en

(1) Aquest ninguno val todas las pesetas.

creuher *protegit*, respectivament; los altres acorassats de segona també rellegats á la categoria de senzills creuhers; lo *Numancia* y lo *Vitoria* classificats com á vaixells guarda-costas, volen dir molt. Volen dir, senzillament, que aquí, ó se 'ns ha enganyat avans de la desfeta, ó be se 'ns enganya are. Y sempre per lo mateix motiu, que es lo més dolorós: pera justificar, en lo primer suposat, la ignorada inversió de las quantiosas sumas que 'ns havia costat lo ram de la Marina, *tot fentnos veure que teniam escuadra*; pera justificar, are, la contractació d' un nou emprésit aclaparador ab que costejar la creació d' una flota naval respectable, ja que, á tenor de lo que 'ns avisa l' Estat mateix, *no la tenim ni tantsols mitjana*.

Això, donchs, no pot anar. Ja 'ns n' aconsolém de saber que no tenim Marina. ¿Per la falta que 'ns fa!... Pero lo que no pot quedar oblidat per més temps es que, aquí, á títol de pretendidas necessitats que ningú sab veure en qué consisteixen, se tracta d' escurrarnos una vegada més la butxaca. Y, lo que es més grave y més directament imputable als organismes oficials, que aquí s' han valgut los técnicos del Estat pera enlluhernar al públich d' unas nomenclaturas arbitrarias ab las que nos han volgut fer creure, alternativament, que teniam escuadra ó que no 'n teniam, segons las conveniencias del moment y 'ls mesquins interessos dels partits polítichs.

Alerta, donchs. Molt cuydado ab no fer com aquell desventurat redactor *ténich* (?... d' un diari de Barcelona que, d' ensá de la *hombrada* aquella d' en Silvela, més papista que 'l Papa, ve anomenant ab tota *sans façón* al *Pelayo* com á senzill *crucero protegido*. No 'ns los empassem sense sospita aquestos cambis de nomenclatura. Que, al darrer, vindrá tot allò de la necessitat de restaurar *nuestro histórico poderío marítimo* y de la urgencia de fer *prevalecer nuestros prestigios en Africa*, per exemple. Y, ab això, un seguit de Lleys y de R. D. de circunstancias crean novas forsas navals y autorisant la emissió de *valientes empréstitos*, ab los que aviat nos quedarém sense diners ni barcos.

Ab això, molt judici, com deya *aquell* y molt estar á la observació de lo que farán los politicayres aquest estiu. No sia que, molt avans d' hora, nos trobém embastat y cusit tot lo flamant projecte de la creació d' una escuadra

espanyola pel estil d'aquella del any 1886, pera quina realització feren votar a las primeras Corts de la Regencia la fabulosa suma de 225 millions de pesetas, que ja havém vist are cóm s' han invertit.

Manuel Xuclà Mauricio.

ELS HEREUS D' ESPANYA

Cataluña ha sido el hereu de la pobre España. (Grandes aplausos.)

SAGASTA.

I

Las paraulas del actual president del Consell de ministres, contestant al doctor Robert, han fet farrolla.

En Cánovas ab la seva superbia, però ab sa ilustració superior d' historia y de política, haguera constestat fentse càrrech del problema regionalista, com el més gran y perillós ara pera Espanya, tractantlo ab l' evació que li pertoca; á n' en Sagasta (perdoneu el mot) el barret li vé gran.

Tota la premsa, no ministerial, de Madrid, ho ha reconegut aixís. Imprudencia en concitar rivalitats, entre pobles y rasses que han de ser germanas, injusticia, afegim nosaltres, en aixó de afirmar que 'ls catalans han sigut els hereus de la pobre Espanya. ¡Llástima pera castellans y catalans y pera tot els espanyols que no hagi sigut veritat.

II

Pero, si desgraciadament... no es veritat. Nostra rassa que conquistá Mallorca, Valencia, Cerdenya, que adquirí Sicilia, Nápoli, Milán y Atenas, els hi doná tot seguit autonomia, aixís ho haguera fet ab tots els demés pobles.

La rassa castellana, ab un esperit més comunista, que 's nota en totas sas manifestacions (mentres la nostra es essencialment individualista, y per tant particularista com l' inglesa y alemanya) la rassa castellana feu l' hegemonia d' Espanya, imposá sas lleys, son idioma, sa literatura, y desde que Jimenez de Cisneros y després Felip II, establiren á Madrid la capital, la rassa castellana fundá la unitat nacional y imposá la dinastia borbónica en la guerra de successió, mentres que 'ls pobles catalans, Catalunya, Valencia y Mallorca volian la dinastia austriaca. La forsa pera tot aixó lograr, la tragué d' América, d' aquella inmensíssima herencia d' América, la qual explotá exclussivament, com las islas de Oceania espanyolas. Ni catalans, ni gallegos, ni vascos, sols els castellans ab els privilegis de Cádiz y Sevilla, podian anar á América; y aixó durá desde 'l descubrimient fins á Carlos III, aixó es, durant tres sigles. ¡Quina herencia y quin hereu la pobre Castilla! ¡Tota l' América, la meytat de la Oceania!

III

Parlant d' hereus, ¿qui es l' hereu avuy encara de l' Hisenda espanyola? qui usufructúa la major part del presupost espanyol? Ahont van els milions que 's recaudan del contribuyent pera pagar els serveys de la Nació? Certament que no pas á Catalunya.

O si no comensém. Las escolas mi-

litars, pagadas ab els presupostos, son á Valladolid la de cavalleria, á Segovia els artillers, la de infanteria á Toledo, la d' enginyers á Guadalajara. ¿Ahont son las escolas de minas y de monts y de camins, canals y ports y la diplomática y la superior de Guerra? A Madrid, al Escorial, etc., etc. Els famosos arsenals, per mal nom arsenals de beneficencia, tot y tenint Catalunya las millors condicions industrials, ahont son? Las fábricas d' armas, de tabachs, tot aixó que s' endú un bon tros del presupost, es que n' hi há res en la privilegiada Catalunya? Sembla que no 'n som pas nosaltres els hereus dels millions anyals que tot aixó costa.

Ni som els hereus d'aixó, ni del exercit, ni de la marina, ni de la magistratura, y ni dintre del Principat en disposém y ni sisquera tenim la representació parlamentaria; testimonis els *cuneros* de Girona, Lleyda y Tarragona que aplaudian á n' en Sagasta, mentres el catalá *cunero* es raríssim, com es raríssim un catalá en las grans prebendas, en l' usdefruyt dels grans sous que dona la política.

Nosaltres som fadrins externs, y no hereus, dintre d' Espanya; si quelcom tenim, es fruyt del treball propi y lliure.

IV

Peró hi há quelcom superior á tot aixó. Si 'l senyor Sagasta y 'ls pares de la patria que ab forts picaments de mans saludaren las paraulas d' aixó del hereu, se trobessin davant d' una Sala de justicia quals magistrats parlessin una llengua que no es la seva, els jutgessin y els condemnessin fins á mort sense haver entés un mot ben clar de lo que en el judici oral s' ha dit; que aixó es lo que passa á molts catalans com á molts vascos y gallegos, y una veu s' alsés pera dir llavors: ¡coratge, coratge, senyors, aixequéu el cap perquè son els hereus d' aquesta nació que us judica! Certament que 'ls hi faria l' efecte d' un INRI posat damunt del seu cap; no fora 'l cas d' aplaudir el títol d' hereu, sinó de desesperarse.

V

Avuy la desgracia y 'ls darrers desastres han igualat á tots els pobles d' Espanya; ab aixó no es hora de recriminacions, sinó de regenerarse tots plegats. Quan francesos, inglesos y alemanys, mestres y senyors de nostras minas y millors industrias, son també 'ls primers acreedors del Estat espanyol, y reben nostra moneda ab escandalós descompte, no cal preguntar si son castellans ó catalans, ó bé aquells senyors els hereus d' Espanya. Pera aquesta veritat, com un temple, han de guardar sos aplausos y las sevas reflexions els diputats del Parlament espanyol.

J. Pella y Forgas.

UN PORCH SENGLAR

Era un dia d' ivern. La nit era quelcom fosca. Lo cel bastant ennuolat encare que pels esquexos s' hi veyá 'l llambrich d' una qu' altre estrella.

Un home trascava per un camí pedregós y solitari que zizaquexava pel peu d' una montanya. Lo lloch era

frestech. Los pins s' axecavan rondinayres á dreta y esquerra del camí que á voltas s' enfondia y á voltas s' arresarava al esquenall mateix de la enesprada serra.

Aquell fulano anava sol portant per tota defensa un bastó de freixa que li servia d' aguant.

De sopte boy á si mateix veu un bulto que l' enfollani. Era sens dupte una bestia que ensonillada interceptava 'l camí. Mes refense digué: Potser no es. Li tirá una pedra qu' aná allí aprop y nos mugué gens ni mica. Mirá y esforçá sa vista no sentli possible veure qu' era. Y atansantsi de puntetas li descarregá un terrible cop de bastó y ¡ho desdixta! lo bulto llençá un gemech fondo y planyent que fent corre com lo vent al nou Quixot no pará fins al vehí possible hont reunits lo batlle y lo somaten exiren en busca de tan terrible animal. Sens dupte será un porch cenglar lis deya y ab lo que'n traureu y lo mal que evitarem be val la pena de sortir en sa presa. Jo sens dupte lo he entemonit.

Anavan armats de valent. Qui duya una escopeta qui un garrot. Arribaren al lloch y la bestia fera encare estava allí agegada. Veyeu «lis deya» com está entamonida y tal vegada l' hay mort.

Qui sab «deya l' altre», potser dorm y alçavan poch á poch los gatillos. La bestia era aprop la foscó, que tot ho embolcallava y no dexava descobri cap detall. Li engegaren un tret y la bestia llençá una debil queixa.

Y allavors tots á la una ab lo garrot com sotas de basto anavan á descarregarli una pluja d' assots que ni les pedregades d' ivern. ¡Quant al primer cop s' en adonan qu' era un contrabays qu' haviant perdut uns musichs que mitjs quilès venian ab un carro d' una festa major. Tableau.

Joséph Gris.

L' arbre de la llibertat

En la terra catalana, cada jorn tráu més ufana un arbre que hi van plantá, y á sa hombra, s agermana tot lo poble catalá.

Vert y espés en son fullatge, y esten á pler son brancatge, y es son tronch ben corpulent; y així 'l besa 'l fresch horatge com de ferm l' assota 'l vent.

Sas arrels son sahonadas ab sanch, y están arrapadas á l' entranya del terré boy perdentse esparramadas, ¡aixó ha estat arrelar bé!

Sobre-ixen per las montanyas, y 's perden en las entranyas dels abims més imponents, formant mil corvas estranyas com dints lo cau las serpents.

Lo vent se 'n dú devegadas sas fullas esparramadas, boy llensantlas entre fanch; puig las fullas arrencadas n' han costat un mar de sanch!

En vá algú espera mirarlo sech y mort, per 'rabassarlo ó clavarli un clau al cor, puig fins mort, al esguardarlo l' ompliria de pahor.

No hi ha forsa prou potenta, ni rassa avuy y prou valenta que 'l puga desarrelar; qui logrés dar tal empenta ja 'l podriam perdonar!

Per tot sa ombra benefactora, es l' amor que 'ns enamora, son tronch nostre ferm puntal, y de l' honra que un adora la santa casa payral.

Una rassa agermanada, s' aplega á sa ombra sagrada, ab fé cega y pur amor: cada branca, una brotada; cada brot, un dols recort!

Llansa un perfum com de gloria, que incensant nostra memoria en el cor la fa brotá; á son tronch, hi ha escrit sa historia gran y heroyca 'l catalá.

No te tardor ni hivernada, res hí pot la turbonada, ni l' esberla 'l llam frisós; com més vell, traú més brotada; com més brota, més frondós.

Entorn d' ell, ballan sardanas las fadrinas més galanas, lo fadrí jura á sa amor, y las gestas catalanas hi conta 'l vell de brau cor.

Al peu d' ell, la gent ardida hi fa cap tot desseguida quan sent tocá á sometent: y allí, jura dar la vida per l' amor patri que sent.

La mitja lluna 'n fó' oscada per sa soca enrabassada, rebent l' Orient colp mortal; y deixá entre sa brancada plomas, l' águila imperial.

Al veurel gent estrangera, reculant s' entorná enrera boy aterrada d' espant; volejant la cabellera los va semblar un gegant.

L' heu de veure ab gran ufana en la terra catalana, mentres sanch tinguém per dar, y 'l bese la tremontana y las brisas de la mar.

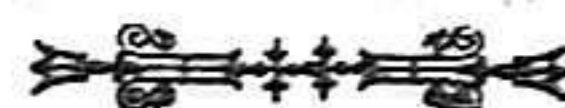
Lo rossinyol, ab dolsura, refila dins sa espesura sense temer la dissort: mes l' óliva may s' hi atura no podent eridá á la Mort,

En ell, sols la tortra hi nia, y cap mes; puig cap podria en amor ser tant constant, y no s' en mou nit ni dia y mor, son mascle esperant.

Així 'l catalá, com ella, entorn de la soca vella vetllará la llibertat; y si algú per negre estrella fa dringar lo ferro odiat;

Vessarà un altra vegada de sanch brava torrentada per torná á nodrir l' arrel; y al venir nova brotada, será tanta l' ufanada que tapaná 'l blau del cel.

Emili Coca.

Primer certamen literari

DE CAMPRODÓN

El jurat d'aquest certamen, nomenat per la Junta organitzadora de les festes que enguany se celebraran a Camprodón, convida a tots els poetes escriptors de la terra a pendre part, ab llurs treballs, a la festa literaria que tindrà lloch el dia 25 d'aquest mes, la que 's regirà pel següent

CARTELL

Premi d'una flor natural, anomenat d'honor y cortesia, a la millor poesia amorosa.

L'autor de la composició premiada deurà ferne ofrena a la dama de sa elecció, que serà proclamada Reyna de la festa y entregará desde son sili presidencial, tots els altres premis als guanyadors.

Premi d'una rosella d'argent sobreaurat a la millor composició patriòtica, en vers.

Premi d'un objecte d'art a la millor poesia lírica, de caràcter místich.

Aquets tres premis els ofereix la Junta organitzadora de les festes.

Premi del Magnífich Ajuntament de Camprodón consistent en una ploma d'or y argent a la composició en prosa ó vers que mes be descriu les belleses de la comarca camprodonina.

Premi ofert pel Dr. Bartomeu Robert, consistent en un objecte d'art, al autor que en vers ó en prosa glosi millor: «La vida de les montanyes».

Premi ofert pel Jurat, consistent en un brot de Naret *Rhododendron ferrugineum*, d'argent esmaltat, a una composició poètica de tema lliure.

El Jurat podrà concedir els accesits y mencions honorífiques que judiqui merescuts.

Totes les composicions deurán esser rigurosament inédites y escrites en catalá.

Els treballs tindrán d'esser remesos a la secretaría del Jurat, Plassa de la Vila núm. 11, Camprodón, per tot el dia 20 d'Agost d'aquest any, acompanyats del plech clós que continga 'l nom del autor y porti en el sobrescrit el títol y lema de la respectiva composició.

Els plechs portadors dels noms dels autors no premiats se cremarán, com de costum, en l'acte mateix de la festa.

Camprodón, diada de Sant Jaume de 1901.

El president del Jurat, Ernest Vilaregut.—Vocals, Joseph Armanguer, Ernest Franquesa, Ferran Perpiñá, Joseph Thomas, César A. Torras.—Secretari, Joaquim Aguilera.

¡¡ CARITAT !!

Lo llamp del Goleró

Durant la horrorosa tempestat del diumenge últim va caurer un llamp a una de les barraques que 'ls pescadors tenen de temps immemorial a les platges del Goleró.

La exalació va trencar lo pal de la porta d'entrada y ficantse cap endins calá foch a la barraca, ahont hi dormia un home sol. Aquest, mitj estamordit,

sortí esglaiat cap a fora demanant auxili als pescadors hostatjats a l'altre barracó. Tots los esforços foren inútils. Lo pallús cremava sense treva y en un instant aquell lloch, abans cobertís de quatre pobres mariners, quedá fet un munt de cendra mullada. Afortunadament no vá haverhi cap desgracia personal, degut a que la camarada se trobava a nostra ciutat ab motiu de la octava de Sant Jaume.

Les pèrdues materials foren tan grans que 'n elles hi va lo pá de vintium pare de familia; puig de tots los arreus de pescar no s'ha salvat del incendi ni un rossegall.

Alguns individuos de dita camarada no ho sapigueren hasta l'endemí. Lo llegidor ja pot pensar 'les escenes desgarradores de les families interessades. ¡No es prou la ploma pera descriurer la desesperació dels pobres arruïnats!..

Les llágrimes de tants infelissos solzament s'aixuguen ab lo bolcall de la Santa Caritat.

¡¡Tortosins!!

¡Una limosna per la mort de Deu!

LA VEU DE TORTOSA obri desd' ara la llista de suscripció (que publicarem lo número pròxim) y demana a sos amichs no deixin de contribuir ab sos donatius a remediari, en lo que 's puga, los perjudicis ocasionats, quines pèrdues se calculen en QUINZE MIL PESSETES.

NOTICIES

¿ Denunciats ?

Llegim a r' el *Diario del Comercio*, de Tarragona d'ahir lo següent:

« MAS DENUNCIAS

« »
 » »
 » Ayer se nos notificaron esas tres nuevas denuncias, que alcanzan a nuestro apreciable colega LA VEU DE TORTOSA, por ser uno de sus trabajos reproducido en nuestras columnas, etc., etc. »

Fins ara ningú ens ha comunicat res oficialment.

Ja veurém si 's confirma tal noticia.

Lo dimars morí repentinamen en lo seu xalet de Jesús lo M. Iltre. Monseñor D. Rafel Segarra, Canonge de nostra Seu y Prelat doméstich de Sa Santetat.

Lo senyor Segarra era fill de Tortosa a quin Seminari havia cursat la carrera eclesiástica. Recent ordenat, se 'n va anar a Madrid, ahont establí un estudi de primera ensenyansa baix lo títol de *Cql-legi de Sant Joseph*, precisament en los dies mes amarchs de la revolta del 68. Tres anys enera fou nombrat Canonge de Tortosa essent Ministre de Gracia y Justicia lo senyor Groizard, de quina personalitat política era 'l difunt molt amich.

Ens associém al condol de sa volguda familia y preguém a Deu per sa ánima.

R. I. P.

Cumplint exactament lo programa, ab la solemnitat y brillantor de sempre

se vá celebrar lo dia 31 del passat la festa de Sant Ignasi de Loyola, a la Iglesia del convent dels Reverens P. P. Jesuïtes.

Además del senyor Bisbe, foren moltíssimes les persones de Tortosa y arrabals qu' assistiren a tan sumptuosa festa religiosa.

En periodos eloquentíssims lo Reverent P. Rosell feu l'apologia del desori actual, en lo que tant s'hi barreja lo nom de la inclita Companyia de Jesús, quines virtuts, de segur, no coneixen la mitat dels menja-capellans.

En les obres de la carretera de Vina-llop a Amposta, treballen en l'actualitat cinquanta jornalers.

Durant la tormenta del diumenge a la nit va caurer molta pedra a la Cava y un llamp a una de les barraques del Goleró. Lo dilluns y 'l dimars va caurer a nostra ciutat fortes ruixades qu' han assahonat de debó los camps de tot lo terme de Tortosa.

La pedregada de la Cava ha deixat los arrossals completament perduts y 'l llamp del Goleró a 21 pare de familia a la miseria.

Los acreditats industrials d'aquesta ciutat senyors Moreso, Aloguin y Arthur Mestre, han encarregat a la important Litografia de D. Joseph Ortega, de Valencia, uns elegants cartells anunciadors de ses respectives industries, tirats al cromo y de molta novetat.

Ha sortit cap a Madrid nostre estimat amich l' il·lustrat y honradíssim Ajutant d' Obres públiques de Tortosa D. Reynaldo Brea, a qui desitjém bona estada y millor retorn.

Llegim en una revista técnica que la fetxa inaugural del primer ferro-carril del mon fou lo dia 27 de Setembre de 1825 a Inglaterra. Tres anys després se va inaugurar lo primer camí de ferro d' Austria, y al cap d'un mes a Fransa. En 1829 comensaren a circular los ferro-carrils en los Estats-Units d' América; en 1835, a Bélgica y a Alemania; en 1837, en la isla de Cuba; en 1838, a Russia; en 1839, a Italia; 'l 44, a Suissa; 'l 45, a la Jamaica; 'l 48, a Espanya; 'l 50, en lo Canadá, Méxich y Perú; 'l 51, a Suecia; 'l 52, a Chile, 'l 53, en la India y a Noruega; 'l 54, a Portugal, Brasil y Australia; 'l 55, a Colombia y Nova Gales del Sud; lo 56, a Egipte, 'l 60, a Natal, y en lo mes d' Octubre del mateix any a Turquia, que en aquest com en tots los demés avensos va esser la darrera.

Han sigut posats en llivertat los dos empleats de la estació del ferro-carril, detinguts ab motiu del incident ocorregut al anden al anarsen lo senyor Gobernador a Tarragona.

Ens en alegrém moltíssim.

En la diada del Sant Angel, patró de Tortosa, se vejè molt concorreguda nostra Iglesia-Catedral.

Pel mateix motiu se celebraren misses resades, desde les sis a les 10, a la capella de la Casa Consistorial.

Segons noticies, una casa comercial de Barcelona ha encarregat la formació dels estudis pera la construcció d'un

ferro-carril económic de la conca baixa del Ebro.

De portarse a cap aquest projecte, reportaria grandiosos beneficis, tant per la explotació de carbons de la regió, com per lo foment de la riquesa de una munió de pobles.

Hem rebut lo número 3 de *La Feria de Valencia*, que, com los anteriors, publica tex y grabats molt escullits.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA

Diumenge, dia 4, Sant Domingo de Gusmán.—Dilluns, 5, Ntra. Sra. de las Neus.—Dimars, 6, La Transfiguració de N. S. J. C.—Dimecres, 7, Sant Gayetà.—Dijous, 8, Sant Ciriach.—Divendres, 9, Sant Romá.—Dissapte, 10, Sant Llorens.

A LA ILUSIÓ

T' estimo de tot cor, — qu' ets ma millor amiga;— per tu 'm trovo felís i sento 'l goig de viure.

Sovint els desenganys, traidors, de mi t' esquivan: llavors resto abatut i fins morir voldria, perquè terrible infern sens tú fora ma vida.

Del cel tú ets l' ermós blau i del amor la ditxa; les faldes i 'ls follets; lo deu de la poesia... Sens tú 'l cel es negror; l' amor farsa egoista; el món, cau de reptils ribetejat d' espines. No 'm deixis orfe doncs! no fugis, dolsa amiga! no fugis lluny de mi ni 'm neguis tes caricies!

Re hi fá que vagi dient la realitat mesquina qu' ets fum....—Meteix que 'l fum sigues una mentida!... També és quelcóm real el fum, ma dolsa amiga: i ets tu com el d' incens, que fa boires divines.

Claudi Mas i Jornet.

PASSA - TEMPS

JEROGLIFICH

Baltich d Adriatic Ocean a

XARADA RÁPIDA

Prima-dos es un liquit; prima-quatre part del cos; tres liquit. Tot, pren lo nom de prima-dos.

INTRINGULIS

O A E O E O

Ab aquestas vocals y nou consonants formar lo nom y apellit d'un ex-arcalde de Barcelona.

Les solucions al número pròxim.

SOLUCIONS AL NUMERO ANTERIOR

Al jeroqlifich comprimit: Solás.

A la xarada rápida: Solter.

Al intringulis: Moncada.

Manel Toga Munt.

Tortosa, Agost de 1901.

Imp. de E. Cantero, San Blay, 34, Torto a.

MORESO

GRAN

Botiga de calsat de totes classes

SABATES Y BOTINES D' ISTIU

Confecció esmerada pera 'ls que tenen los peus delicats.

Casa fundada l' any 1866.—Preus fixos.
Ventes al contat.

PLASSA DE LA SEU Y ARCH DEL ROMEU.—TORTOSA

ARTHUR MESTRE

Gran surtit de Petaques, Paraygues. Pipes.
Parassols. Bastons. Colls. Punys. Mitjes. Mitjons.
Joguets. Puntilles. Brodats. Perfumeria.
Acordeons. Objectes pera regalos
y tota classe d' articles pera barbers.

GRAN SURTIT DE QUARTINES JAPONESES
EN CARTÓ DE TOTES MIDES Y
VENTALLS DE TOTES CLASSES.
CORBATES, QUINCALLA, GUANTS, ETC.

Carrés d' En Carbó, 11 y 13 y Pescadors, 1
TORTOSA

LLIBRERÍA,
COMISSIONS Y REPRESENTACIONS

DE

D. Obdulio Rodriguez

Carré de Moncada, 1

TORTOSA

CALSAT DE LONA BLANCA Y COLOR AB SOLA DE CÁNEM

PROPI PERA EXCURSIONISTES Y BALNEARIS

PREUS:	Borseguí lona blanca sola cánem per home:	Pessetes	10'75
	“ “ color “ “ “ “	“	10'50
	Botina “ “ “ “ “	“	11'00

CASA MORESO Plassa de la Seu, y SUCURSAL situada al Pont de Pedra. -- Tortosa

LA CHERTOLINA

XOCOLATE
Y
LLEGITIM
TURRÓ
DE
CHERTA

Joseph Ricart
CHERTA (Tarragona)

IMPRESMPTA DE E. Cantero y Hernandez

IMPRESIONS PERA 'L COMERS: Factures; Cartes; Memorandums; Accions;
Sobres; Prospectes; Lletres; Chéchs; Pagaré; Esqueles; Circulars; Notes de preus;
Estats; Rebut; Catálechs; Talonaris; Volants; Modelació pera oficines; etc., etc.
Impresions ab tinta de copia.

CROMOTIPOGRAFIES
Títuls honorífichs
Etiquetes de totes
classes;
Invitacions;
Targetes;
Participacions de
casament;
De naixement;
De primera Missa
De Professió Rel-
ligiosa;
Recordatoris y to-
ta classe de
treballs fantasia.

Especialitat ab
impresions
artístiques sobre
satí, papé japonés
y pergamí.
Vinyetes moder-
nistes y caracters
gòtich del sigle xv
Varietat en clixés
pera goigs y esca-
polaris.
Targetes visita
desde una pesseta
lo cent.

IMPRESIO DE OBRES DE TEXT: Periodichs; Revistes; Memories; Reglaments;
Follets; Obres científiques y Literaries, etc., etc.

Esqueles defunció. — Impresos ab tinta blanca sobre papé negre ó cartolina.
Treballs artístichs á varies tintes. — Cromos pera felicitacions y Carnets pera
festes y menús. — Impresió de targetes postals.

TIMBRES DE GOMA.—PLANXES DE FERRO ESMALTAT
Timbres de caoutchouc. — Tintes pera sellá. — Tampons,
Caixes, Montures, etc. etc.

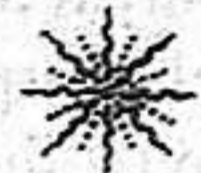
Carré de San Blay, 34. -- Tortosa

Hipocistsits CLIMENT

marca

SALUT

Cura l' Anemia; Tisis, Debilitat;
Desminjament y Escrofulisme.

Demaneu l' aixarop marca SALUT,
únich aprobat per la
Real Academia de Medecina.

Farmacia Vergés, Carré de la Rosa
TORTOSA

FÁBRICA DE OBRA REFRACTARIA DE

Joseph Cervera

Caputxins—Tortosa

Aquesta fábrica esta montada com
totes les millors de Catalunya y Va-
lencia, havent adquirit lo seu duenyó

UNA GRAN PREMPSA

pera la fabricació de tota classe d' ob-
jectes de terra refractaria.

GRAN FÁBRICA DE BEGUES GASEOSOS DE ENRICH ZARAGOZA

Carré de S. Blay 11. Tortosa

PRODUCTES ELABORATS AB LO BICARBONAT DE SOSA PUR
Géneros existents

Llimonades gaseoses, fetes ab lo bicarbonat
de sosa pur, classe 1.
Id. id. fetes ab tots los altres sistemes, clas-
se 2.
Zarzaparrilla de essencia pura, classe 1.
Id. id. 2.
Brea Munera ab essencia, classe 1.
Cervesa alemana tónica y de gran puresa.
Cerveses estrangeres de totes classes.
Se fabrica l' Amer-Picón; Absenta, Vitter,
Vermouts etc. etc. y tota classe de begudes re-
frescants.